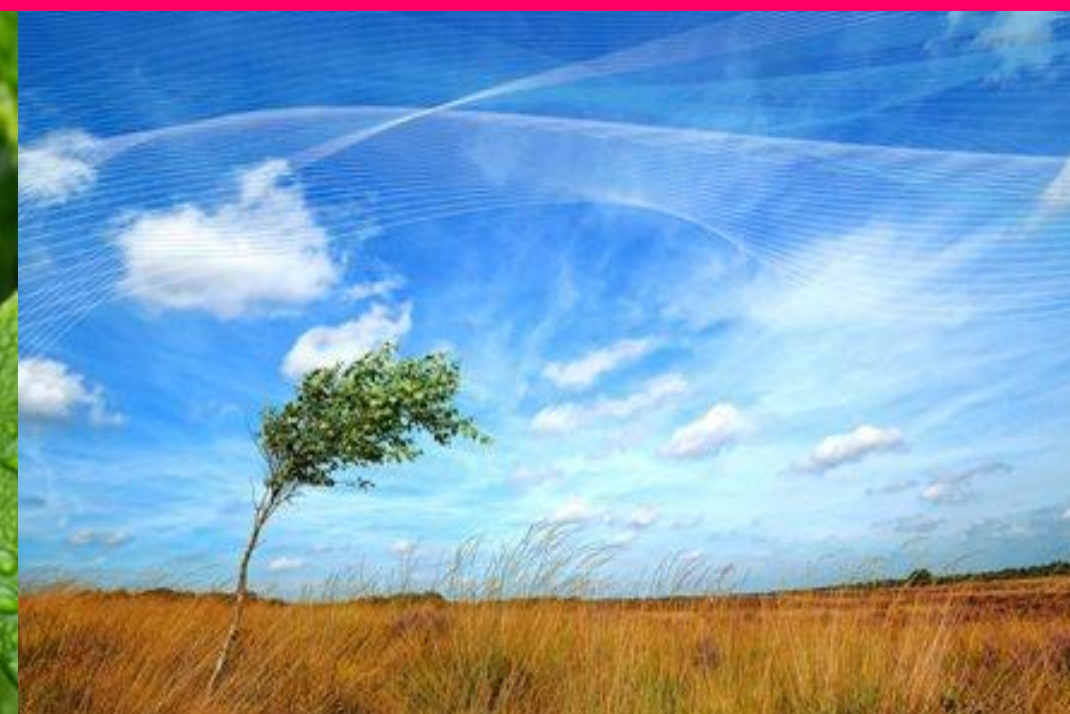

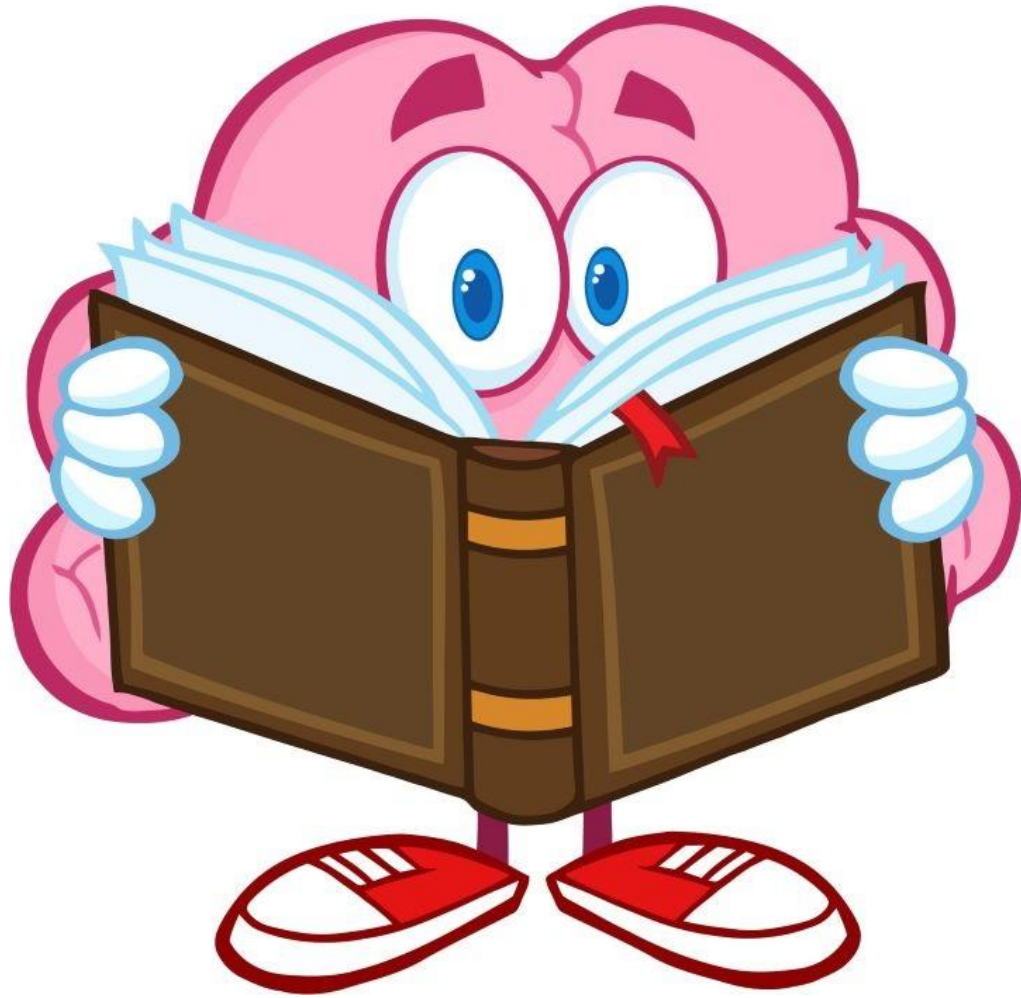
TÜRKİYE'NİN İKLİMİ

cografyahocasi.com

NELER ÖĞRENECEKSİNİZ

Bu bölümde Türkiye'nin iklimini etkileyen faktörleri, Türkiye'nin iklim elemanlarını ve Türkiye'de görülen iklim çeşitlerini **öğreneceksiniz.**

Kazanım: 9.1.13. Türkiye'de görülen iklim tiplerinin özellikleri hakkında çıkarımlarda bulunur.

TÜRKİYE'NİN İKLİMİNİ ETKİLEYEN ETMENLER

Ülkemizin iklim özelliklerini

etkileyen faktörler ikiye ayrılır:

1) Matematik (Mutlak) Konum

2) Özel (Göreceli) Konum

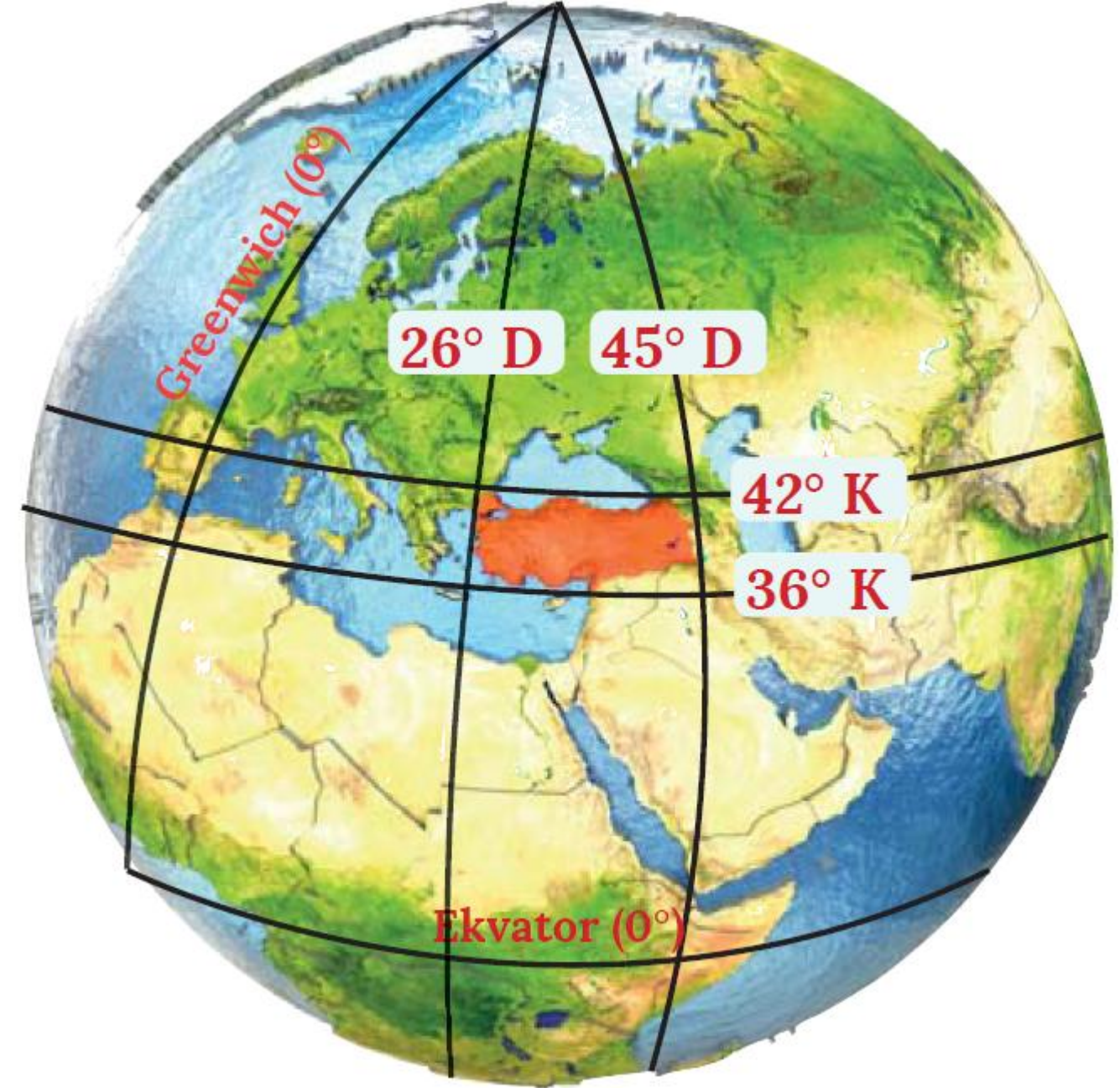

Ülkemizin konumu

Türkiye'nin Matematik (Mutlak) Konumu

Türkiye; mutlak konumuna bağlı olarak Kuzey Yarım Küre'de, Yengeç Dönencesi'nin kuzeyinde ve orta kuşakta bulunur. Bu durumun etkileri şunlardır:

- Güneş ışınları hiçbir zaman dik açıyla düşmez.
- Yıl boyunca Güneş ışınlarının yere düşme açısı çok değiştiği için dört mevsim belirgin olarak yaşanır.
- Kuzeyden esen rüzgârlar, hava sıcaklığının azalmasına; güneyden esen rüzgârlar da hava sıcaklığının artmasına neden olur.
- Dağların güney yamaçları, bakı özelliği taşıdığından diğer yamaçlara göre daha sıcaktır.
- Akdeniz iklim kuşağında yer alır.
- Kuzey Yarım Küre'de yer aldığı için sıcaklıklar genel olarak kuzeye doğru azalır.

Türkiye'nin Özel (Göreceli) Konumu

- Göreceli konum özelliklerine bağlı olarak ülkemizde iklim özellikleri kısa mesafelerde değişir.
- Ülkemizin ortalama yükseltisi (1132 metre) fazladır.
- Yükselti batıdan doğuya doğru artar. Buna bağlı olarak kıyılardan iç kesimlere ve batıdan doğuya doğru sıcaklık azalır.
- Dağların kıyıya uzanış şekilleri de ülkemizde iklimler üzerinde etkilidir.
- Ülkemizin etrafındaki denizlerin etkisiyle kıyılarda denizel iklim, iç kesimlerde ise karasal iklim özellikleri yaşanır.

KAVRAM EŞLEŞTİRME

KAVRAM

Sıradağların uzanışı

Denize uzaklık

Enlem

Yükselti

Bakı

AÇIKLAMA

Toros Dağları'nın güneye bakan yamaçlarının kuzeye bakan yamaçlarından daha sıcak olması

Temmuz ayında, Güneydoğu Anadolu'nun Akdeniz kıyılarından sıcak olması

Erzurum ve Kars'ta karla örtülü gün sayısının Malatya ve Iğdır'dan fazla olması

Akdeniz kıyılarının Karadeniz kıyılarından sıcak olması

Akdeniz ve Karadeniz kıyılarının, Ege kıyılarından fazla yağış alması

TÜRKİYE'DE İKLİM ELEMANLARI

Ülkemizde iklim elemanlarını sıcaklık, basınç ve rüzgârlar, nem ve yağış olmak üzere üç grupta inceleyeceğiz.

TÜRKİYE'DE SICAKLIK

Ülkemizde sıcaklık; genel olarak güneyden kuzeye (enlem), kıyılardan iç kesimlere (karasallık), batıdan doğuya (yükselti) doğru azalmaktadır. Ülkemizde nemin fazla olduğu kıyı kesimlerde günlük ve yıllık sıcaklık farkı azdır. Nemin az olduğu iç kesimlerde ise günlük ve yıllık sıcaklık farkı fazladır.

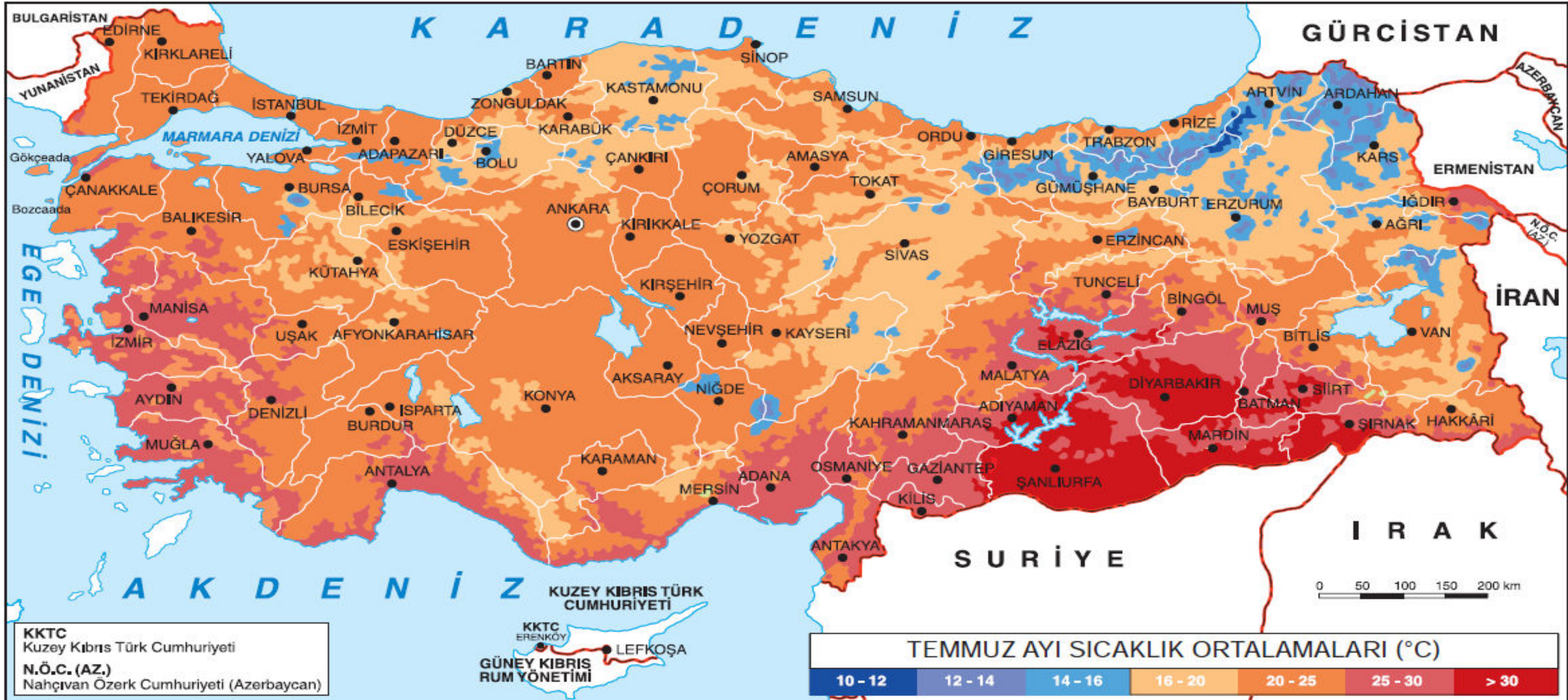
Türkiye'de Ocak Ayı Ortalama Sıcaklık Dağılışı

- En düşük sıcaklıklar yükselti, enlem ve karasallıktan dolayı Kuzeydoğu Anadolu'da yaşanmaktadır.
- En yüksek sıcaklıklar enlem ve deniz etkisinden dolayı Akdeniz kıyılarında yaşanmaktadır.

Türkiye'de Temmuz Ayı Ortalama Sıcaklık Dağılışı

- En yüksek sıcaklıklar enlem, karasallık ve güneyden gelen sıcak hava akımlarının etkisiyle Güneydoğu Anadolu'da yaşanmaktadır.
- Bu dönemde en düşük sıcaklıklar enlem ve yükseltiden dolayı Kuzeydoğu Anadolu'da yaşanmaktadır.

BİLGİ NOTU

- ❖ Türkiye'de en düşük sıcaklık $-46,4^{\circ}\text{C}$ ile **Çaldıran (Van)** ölçülmüştür. (1990)
- ❖ Türkiye'de en yüksek sıcaklık 49°C ile **Cizre (Şırnak)** ölçülmüştür. (1961)
- ❖ En yüksek yıllık ortalama sıcaklık $21,3^{\circ}\text{C}$ ile **İskenderun (Hatay)** ölçülmüştür.
- ❖ En düşük yıllık ortalama sıcaklık $-0,2^{\circ}\text{C}$ ile **Sarıkamış (Kars)** ölçülmüştür.

Aşağıdaki tabloda farklı illerin yıllık ortalama sıcaklık değerleri verilmiştir. Aynı satırda yer alan illerin yıllık ortalama sıcaklık değerlerinin farklı olmasının nedenlerini yazınız.

il	Yıllık ortalama sıcaklık (°C)	il	Yıllık ortalama sıcaklık (°C)	Sıcaklık farkının nedenleri
Mersin	19.2	Ordu	14.4	enlem
İzmir	17.9	Aksaray	12.1	yükselti ve karasallık
Sivas	9.0	Samsun	14.5	yükselti ve karasallık (enleme ters)
Kırıkkale	12.7	Ağrı	6.2	yükseltinin ve karasallığın artması
Batman	16.4	Muş	9.7	yükselti ve enlem
Çanakkale	15.1	İstanbul	14.4	enlem

TÜRKİYE'DE BASINÇ ve RÜZGARLAR

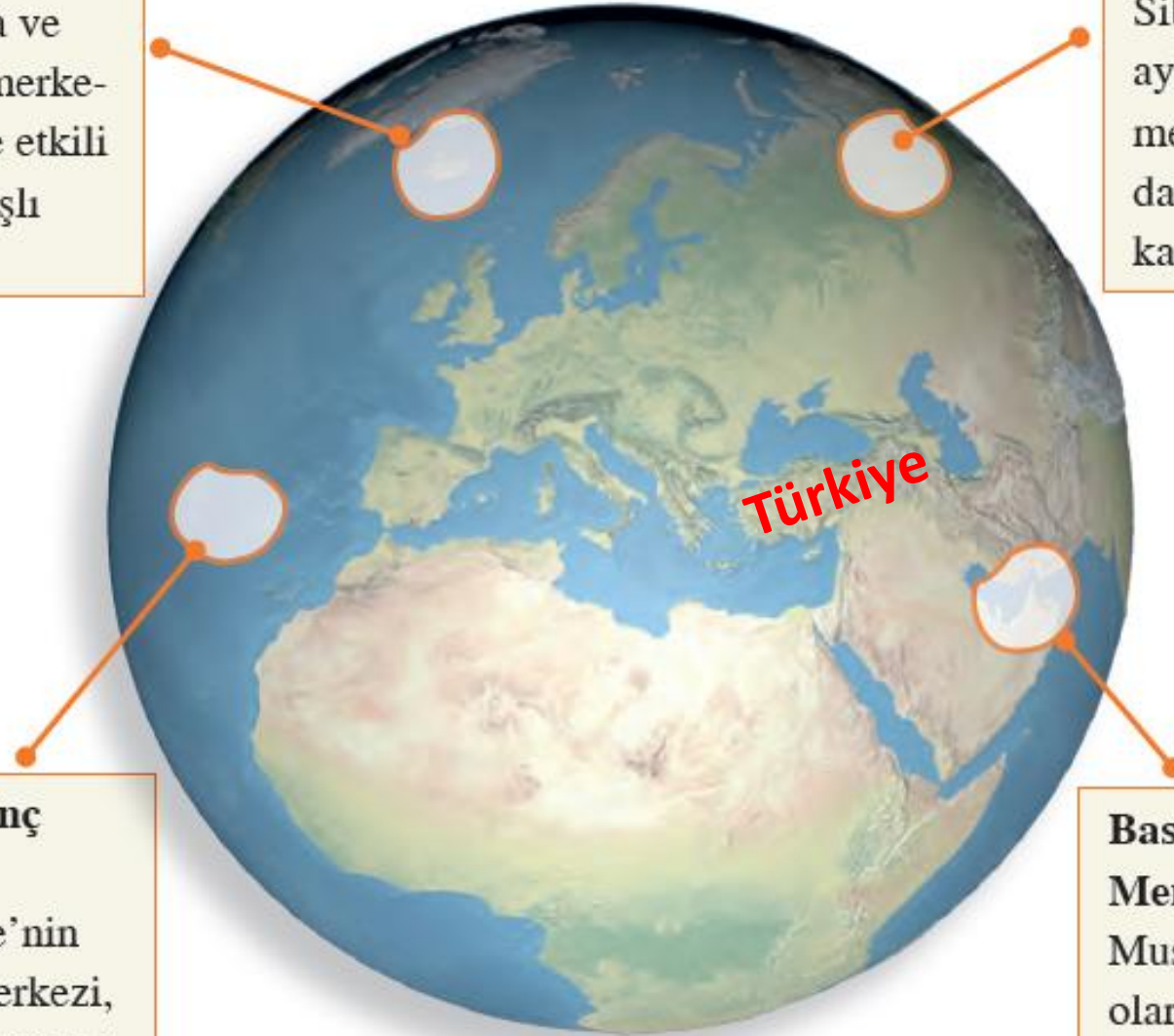
Türkiye'yi Etkileyen Basınç Merkezleri

İzlanda Dinamik Alçak Basınç Merkezi

60° enlemi üzerindeki İzlanda ve çevresinde oluşan bu basınç merkezi Türkiye'de kış mevsiminde etkili olur. Bu durumda ılık ve yağışlı dönemler yaşanır.

Sibirya Termik Yüksek Basınç Merkezi

Sibirya üzerinde bulunan ve kış aylarında ortaya çıkan bu basınç merkezinin etkili olması durumunda Türkiye'de kışlar çok soğuk ve kar yağışlı geçer.

Azor Dinamik Yüksek Basınç Merkezi

30° kuzey enleminde Türkiye'nin batısında oluşan bu basınç merkezi, yaz aylarında Türkiye'nin büyük bir kısmında yaz kuraklığının yaşanmasına neden olur.

Basra Termik Alçak Basınç Merkezi

Muson sisteminin bir parçası olarak Basra Körfezi çevresinde oluşan bu basınç merkezi Türkiye'nin güneydoğu kesimlerinde yaz aylarında sıcak ve kuru hava koşullarının görülmesine neden olur.

TÜRKİYE'DE RÜZGARLAR

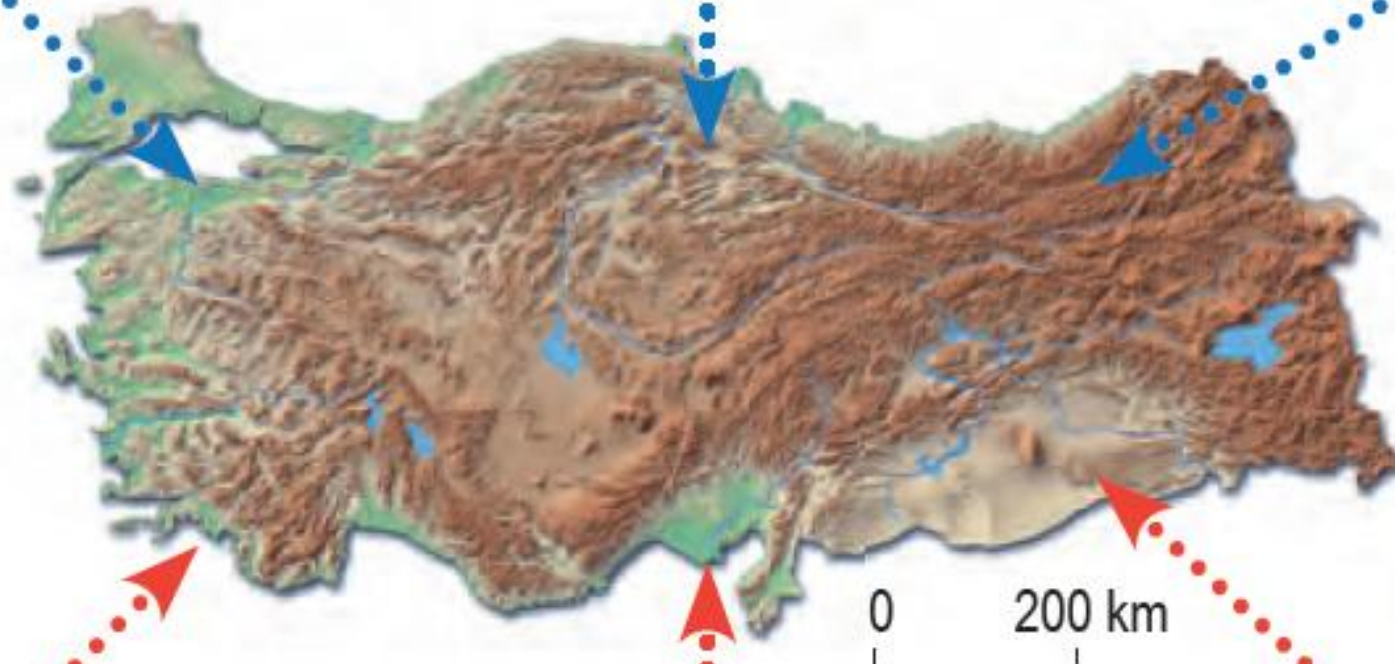
Ülkemiz, mutlak konumundan dolayı çoğunlukla **batı rüzgârlarının** etkisi altındadır. Üç tarafı denizlerle çevrili ve yer şekilleri engebeli olduğundan **meltem rüzgârları** da ülkemizde çok sık görülür. Ülkemizde Batı Anadolu kıyılarında deniz meltemine **imbat**, iç kesimlerde dağ meltemine **dağ yeli** adı verilir. Ayrıca Toroslar'ın ve Kuzey Anadolu Dağları'nın yamaçlarında **fön** rüzgârları etkilidir.

Türkiye'yi Etkileyen Yerel Rüzgarlar

Karayel: Kuzeybatıdan esen bu soğuk rüzgâr Trakya'da karasallığı artırır. Doğu ve Batı Karadeniz kıyılarında dağlara çarpıp yükselerek yağış bırakır.

Yıldız: Türkiye'yi kuzeyden etkileyen ve kış aylarında yağışlara neden olan soğuk yerel rüzgârdır.

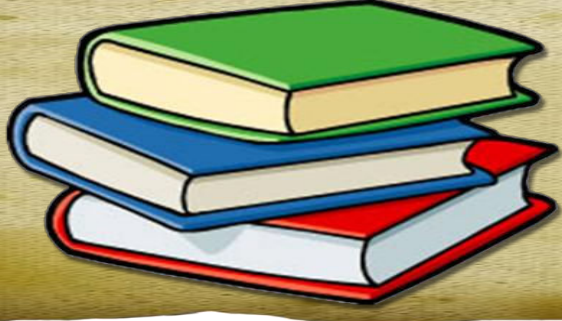
Poyraz: Kuzeydoğudan esen bu soğuk rüzgâr ulaştığı yerlerde sıcaklığı düşürür ve yağışa neden olur.

Lodos: Güneybatıdan esen bu rüzgâr sıcaklığı yükseltir. Özellikle kış aylarında Ege ve Akdeniz'de dağların güneybatıya dönük olan yamaçlarına yağış bırakır.

Kible: Güneyden esen bu rüzgâr sıcaklığı artırır ve kış aylarında yağış bırakır.

Samyeli: Güneydoğudan esen bu rüzgâr ulaştığı yerlerde sıcaklığı, buharlaşmayı ve kuraklığı artırır.

BİLGİ NOTU

- ❖ Türkiye'de en düşük basınç **747.2 mb** ile **Başkale (Van)**'de ölçülmüştür.
- ❖ Türkiye'de en yüksek basınç **1045.2 mb** ile **Ereğli (Zonguldak)**'de ölçülmüştür.
- ❖ Türkiye'de en yüksek rüzgar hızı **48.9 ms** ile **Tokat'ta** ölçülmüştür.

TÜRKİYE'DE NEM

Ülkemizde nem oranı, kıyı bölgelerimizde fazlayken iç kesimlere gidildikçe azalır. Nem oranının en fazla olduğu yer Karadeniz kıyıları iken en az olduğu yer ise Güneydoğu Anadolu'dur.

TÜRKİYE'DE YAĞIŞ

Türkiye'de yağış miktarı ve dağılışında; dağların kıyıya uzanış doğrultusu, yükselti, denize olan uzaklık, çevresindeki basınç merkezlerinin etkisi gibi faktörlerin etkisiyle belirgin değişimler yaşanır.

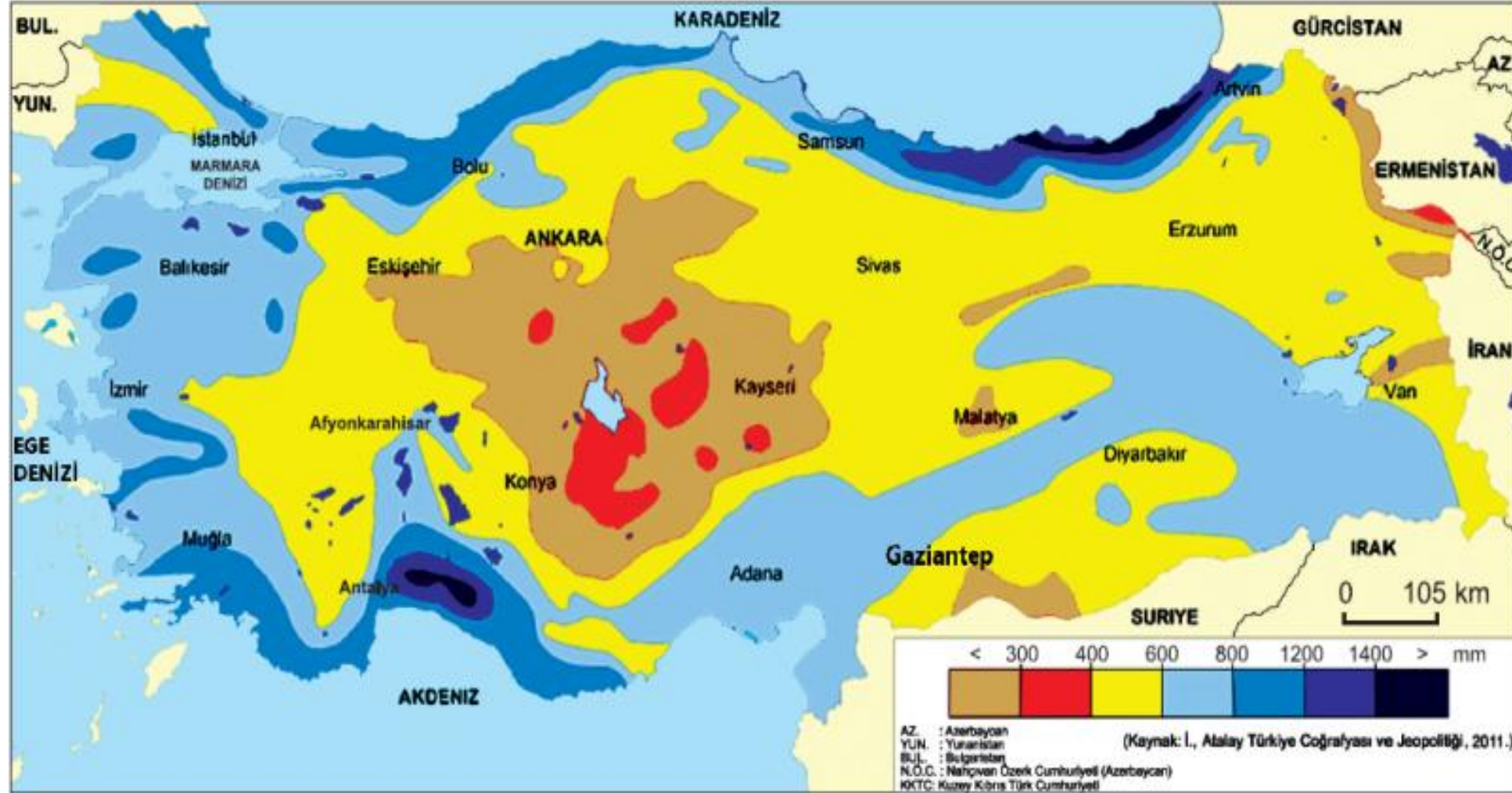
Türkiye'de Yıllık Ortalama Yağış Dağılımı

En Az Yağış Alan Yerler

En Çok Yağış Alan Yerler

İç Anadolu'nun geneli özellikle Tuz Gölü'nün güneyi (Konya / Karapınar), Çoruh Vadisi (Yusufeli ve Tortum), Iğdır, Elazığ, Malatya ve Güneydoğu Anadolu'nun güneyi yağışın en az olduğu yerlerdir.

Rize, Trabzon, Zonguldak, Menteşe Yöresi (Muğla) ve Antalya yağışın en fazla olduğu yerlerdir.

Türkiye'de Yağış Oluşum Şekilleri

Orografik (Yamaç) Yağışlar: Dağların kıyıda başladığı ve kıyıya paralel uzandığı yerlerde daha çok yağış görülür. Karadeniz ve Akdenizdeki dağların denize bakan yamaçlarında daha çok görülür.

Konveksiyonel (Yükselim) Yağışlar: Bu tür yağışlar ilkbaharda ve yaz aylarında ülkemizde görülür. İç Anadolu'da konveksiyonel yağışlara "kırkikindi yağışları" denir.

Cephe (Frontal) Yağışları: Ülkemizin mutlak konumuna (orta kuşak) bağlı olarak farklı özellikteki hava kütlelerinin karşılaşma alanlarında cephesel yağışlar oluşur.

BİLGİ NOTU

- ❖ Türkiye'de Yıllık En Yüksek Toplam Yağış **4074.6 mm** ile **Rize**'de ölçülmüştür.
- ❖ Türkiye'de Yıllık En Düşük Toplam Yağış **114.5 mm** ile **Iğdır**'da ölçülmüştür.
- ❖ Türkiye'de Günlük En Yüksek Yağış **490.8 mm** ile **Antalya-Kemer Ovacık**
- ❖ Türkiye'de En Yüksek Kar Kalınlığı **430 cm** ile **Bursa-Uludağ**'da ölçülmüştür.

TÜRKİYE'DEKİ İKLİM TİPLERİ

Ülkemiz, mutlak konumu itibarıyla

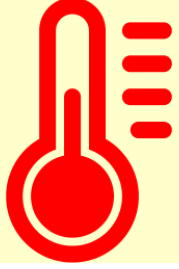
Akdeniz iklim kuşağı içinde yer alır.

Ülkemizdeki iklimler

- ❖ Akdeniz iklimi
- ❖ Karadeniz iklimi
- ❖ Karasal iklim
- ❖ Sert Karasal iklim

AKDENİZ İKLİMİ

Bu iklim tipinin karakteristik özelliği yazların sıcak ve kurak, kışların ılık ve yağışlı olmasıdır.

Akdeniz ve Ege kıyıları, Güney Marmara, Güneydoğu Anadolu'nun batısı bu iklim tipinin etkisindedir.

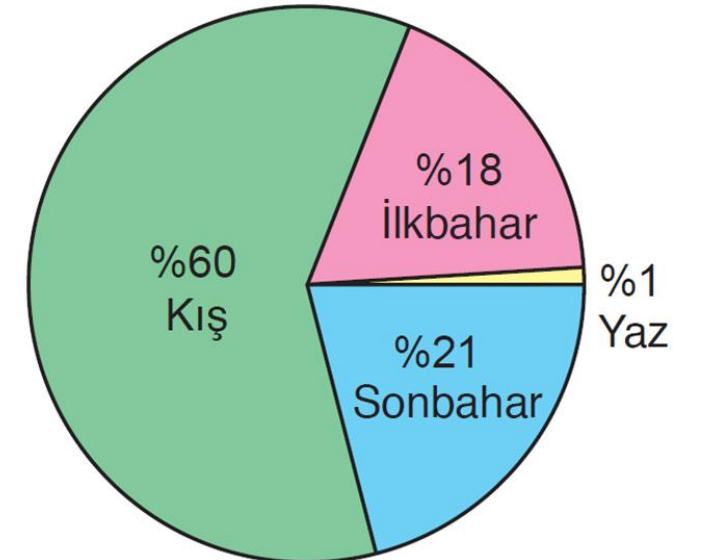
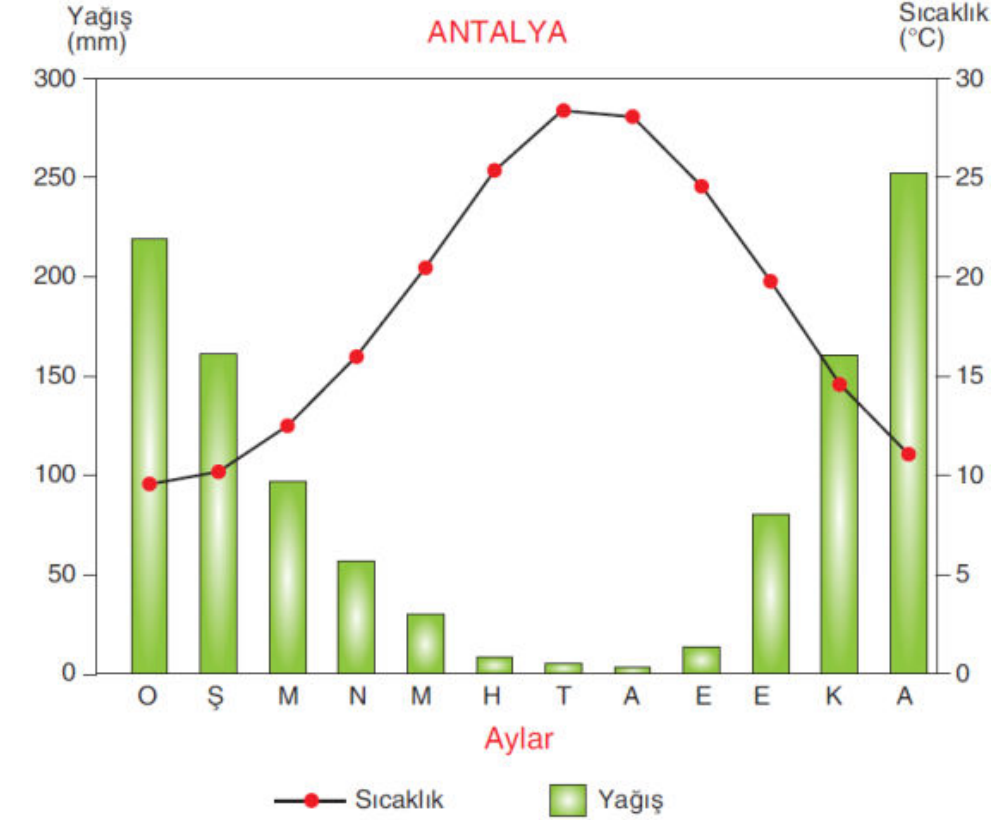
Toprak tipi **Kırmızı Renkli Akdeniz Toprağı (Terra-Rossa)**

Yıllık ortalama yağış miktarı 726 mm'dir.
En fazla yağış kışın, en az yağış yazın düşer.

Bitki örtüsü kuraklığa dayanıklı ve ışık isteği fazla olan **kızılçam ormanları**dır. Ormanların tahrip edildiği yerlerde **maki**, makilerin tahrip edildiği yerlerde ise **garig** görülür.

Akdeniz ikliminin etkili olduğu yerlerde **kızılçam ormanları** ve **makiler** yaygındır.

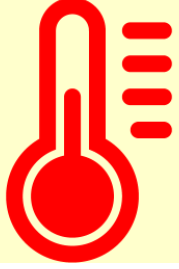

Kızılçam

Maki

KARADENİZ İKLİMİ

Bu iklimin karakteristik özelliği her mevsim yağışlı ve ılıman olmasıdır. Ülkemizde yıllık sıcaklık farkının en az olduğu iklimdir.

Karadeniz Bölgesi'nin kıyı kesimi ile Marmara Bölgesi'nin Karadeniz kıyı kuşağında etkilidir.

Toprak tipi **Kahverengi Orman Toprağı**

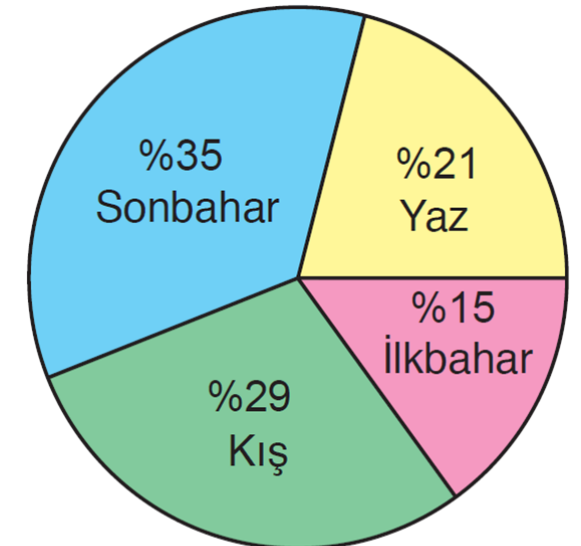
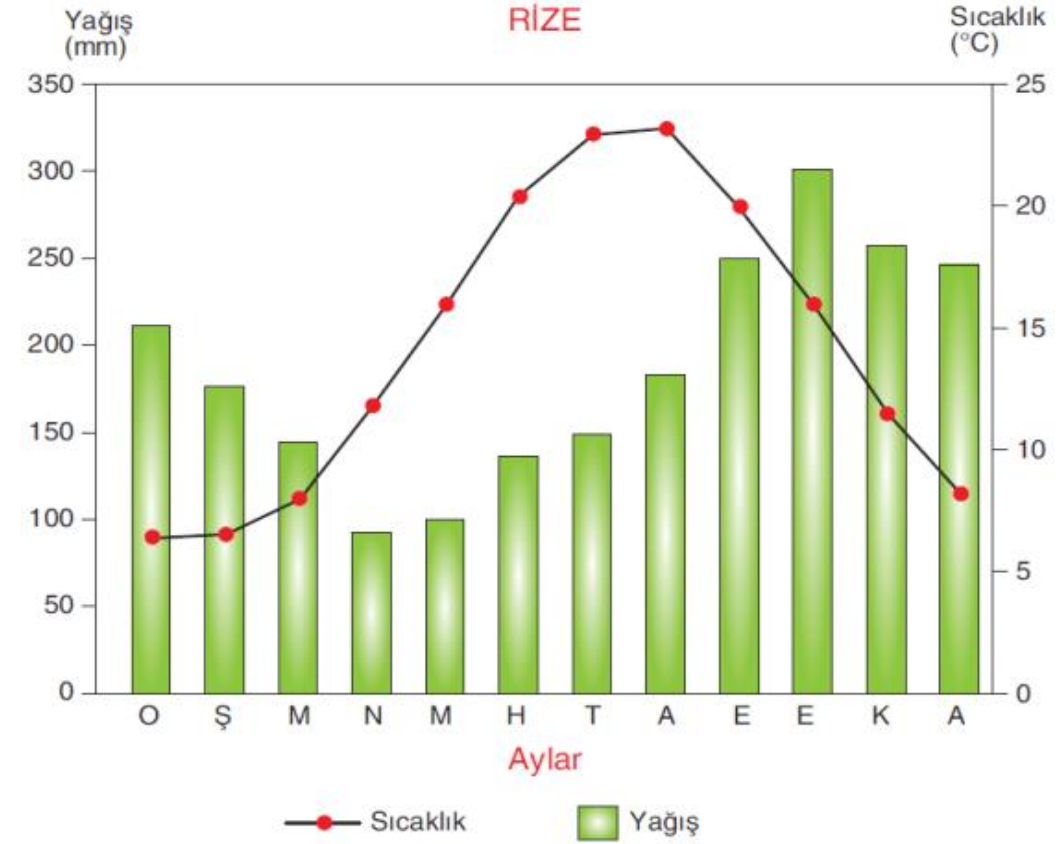

Ortalama yağış Doğu Karadeniz'de 2000 mm, Batı Karadeniz'de 1200 mm iken Orta Karadeniz'de 750 mm'dir.

En fazla yağış sonbaharda, en az yağış ilkbaharda düşer.

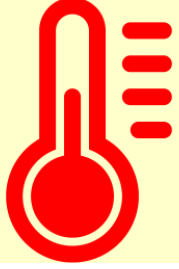
Doğal bitki örtüsü **orman**dır. Kıyı kesiminde geniş yapraklı ağaçlar, yükseklerde soğuğa dayanıklı iğne yapraklılar görülür. Bu iki bölge arasında ise karma ormanlar hâkimdir.

Karadeniz Ormanları

KARASAL İKLİM

Ilıman karasal iklim bölgesinde yazlar sıcak ve kurak, kışlar soğuk ve kar yağışlıdır. Yıllık sıcaklık farkları yüksektir.

Bu iklim tipi Doğu Anadolu'nun büyük bir kısmında, İç Anadolu ve Güneydoğu Anadolu ile kıyıların iç kesimlerinde etkilidir.

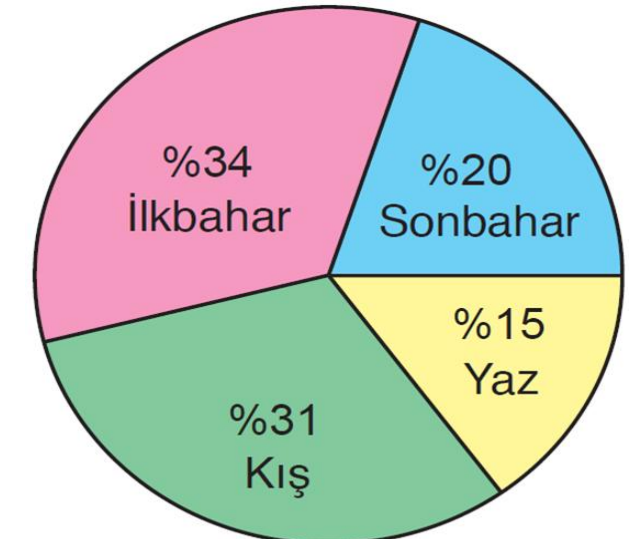
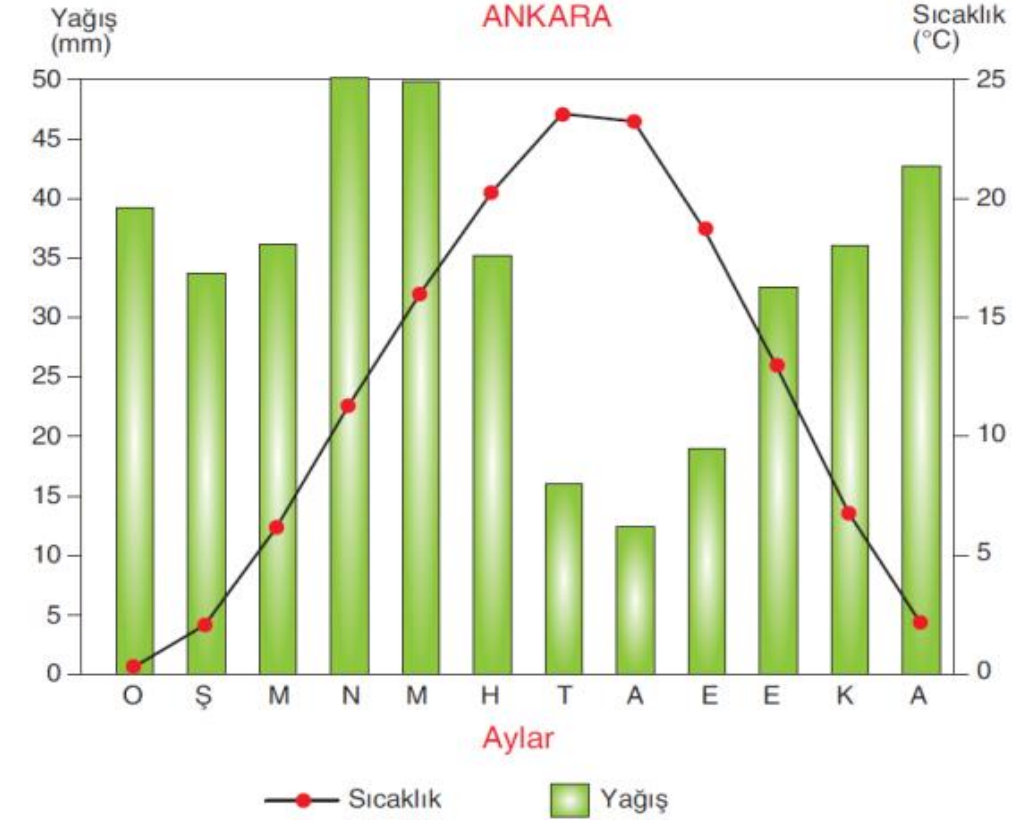
Toprak tipi **Kestane ve Kahverengi Renkli Bozkır Toprağı**

Yıllık ortalama yağış miktarı 530 mm'dir.
En fazla yağış ilkbaharda, en az yağış yazın düşer.

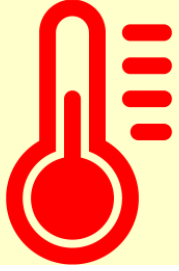
Karasal iklim bölgesinin doğal bitki örtüsü ilkbahar yağışları ile yeşerip, yaz kuraklığında kuruyan otlardan oluşan **bozkır**dır. (**Step**)

Bozkır Bitki Örtüsü

SERT KARASAL İKLİM

Sert karasal iklim bölgesinde yazlar kısa ve serin, kışlar ise soğuk, kar yağışlı ve uzundur.

Bu iklim tipi Kuzeydoğu Anadolu'da (Erzurum-Kars Platosu) etkilidir.

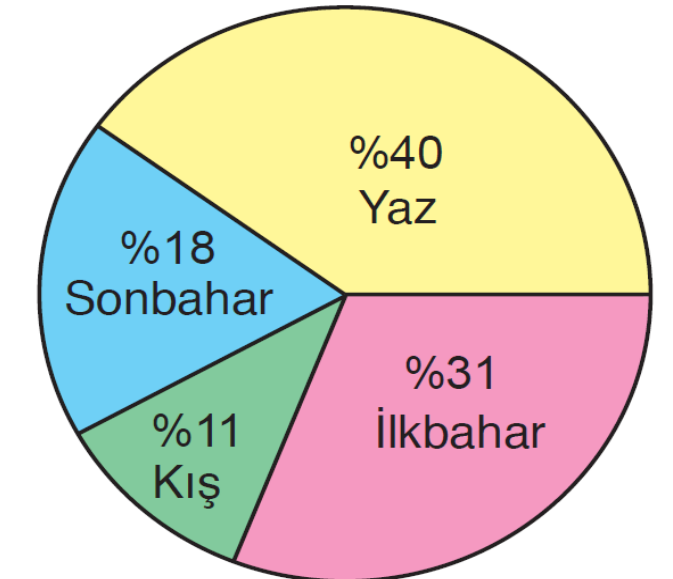
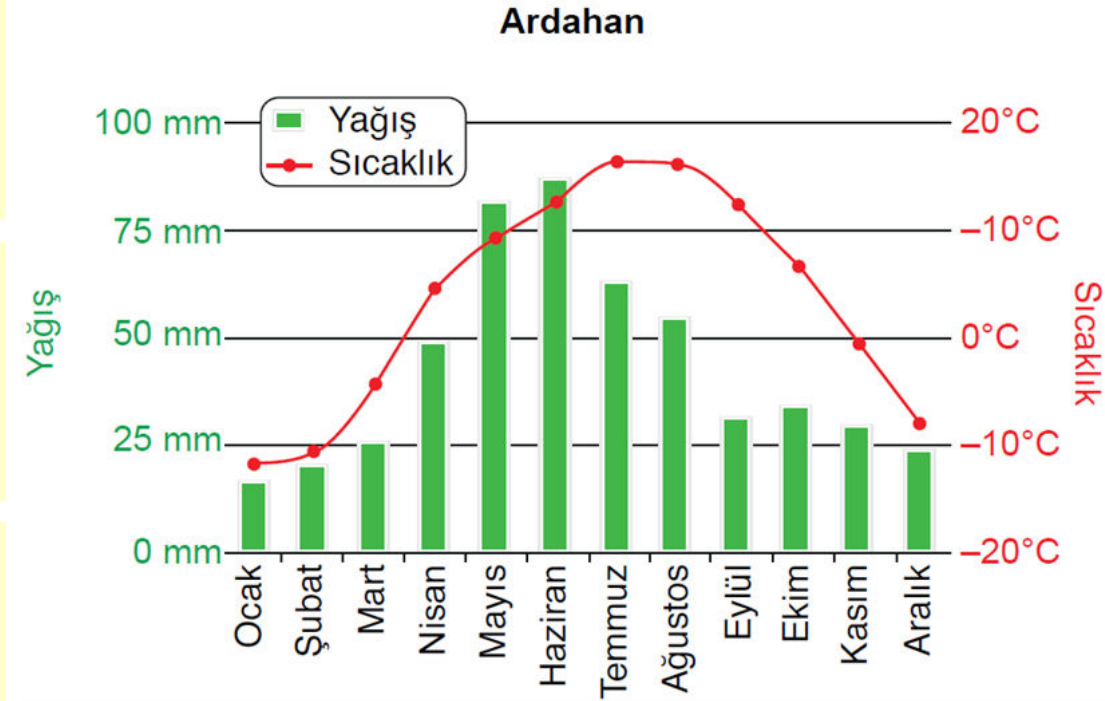
Toprak tipi **Çernezyom Topraklar**

Yıllık ortalama yağış miktarı 492 mm'dir.
En fazla yağış yazın, en az yağış kışın düşer.

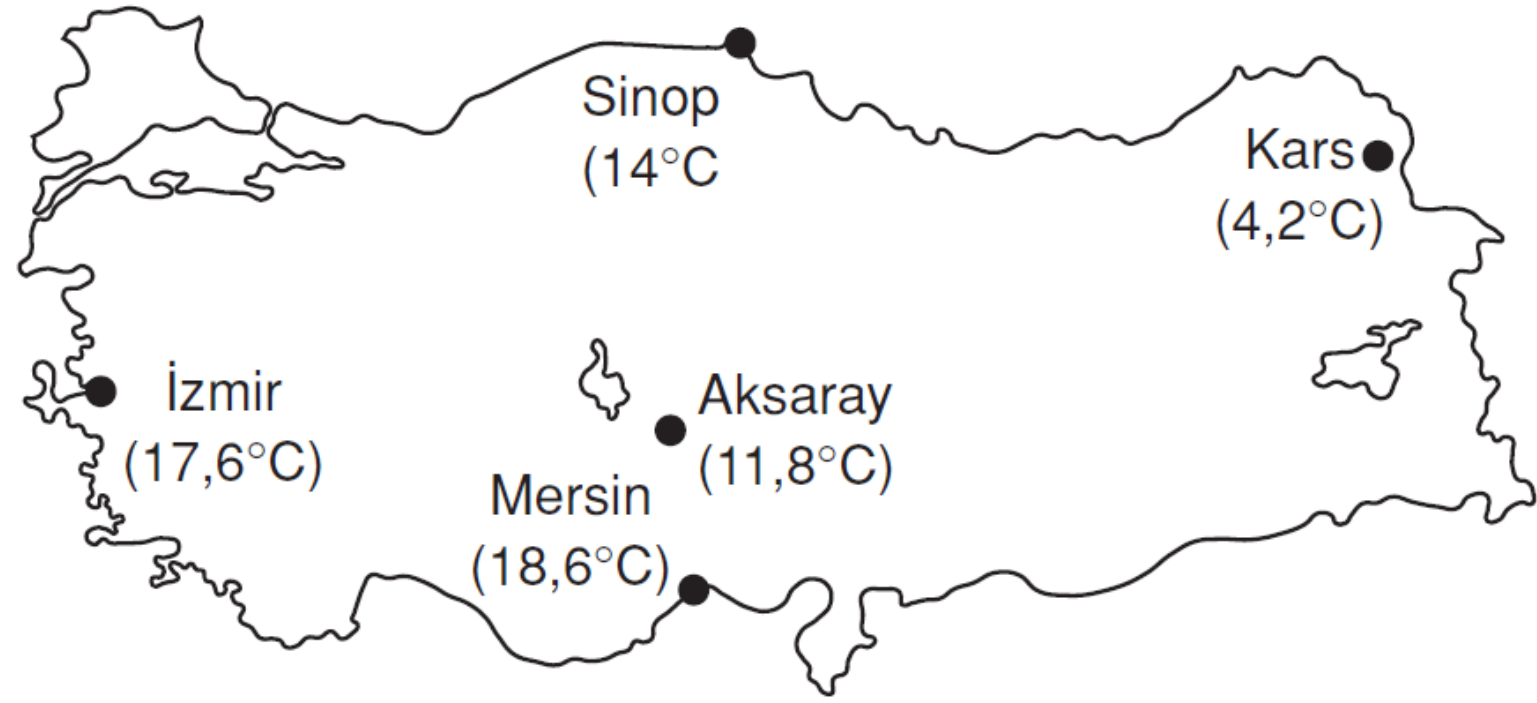
Bu iklim bölgesinin doğal bitki örtüsü yaz yağışları ile yeşeren uzun boylu otlardan oluşan **çayır**lardır.

Çayır Bitki Örtüsü

*Yandaki haritada
beş kent merkezinin
yıllık ortalama
sıcaklıkları
verilmiştir.*

Bu kentlerin yıllık ortalama sıcaklıkları arasındaki farklılıkların nedenleriyle ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Mersin'in yıllık ortalama sıcaklığının İzmir'den yüksek olması enlem etkisinden kaynaklanmaktadır.

B) Aksaray'ın yıllık ortalama sıcaklığının İzmir'den düşük olmasında hem karasallığın hem de yükseltinin etkisi vardır.

C) Kars'ın yıllık ortalama sıcaklığının Sinop'tan düşük olması enlem etkisinden kaynaklanmaktadır.

D) Aksaray'ın yıllık ortalama sıcaklığının Kars'tan yüksek olmasında hem enlem hem de yükselti etkilidir.

E) Mersin'in yıllık ortalama sıcaklığının Aksaray'dan yüksek olmasında hem enlemin hem de yükseltinin etkisi vardır.

Orografik yağışlar, denizden gelen nemli hava kütlelerinin kıyı çizgisine paralel uzanan dağ sıralarına çarparak yükselmesi sonucu meydana gelir.

Buna göre, aşağıdaki yerlerin hangisinde yıl içinde orografik yağışların daha fazla görülmesi beklenir?

- A) Ilgaz Dağları'nın güney yamaçlarında
- B) Doğu Karadeniz Dağları'nın güney yamaçlarında
- C) Aydın Dağları'nın kuzey yamaçlarında
- D) Küre Dağları'nın kuzey yamaçlarında
- E) Toros Dağları'nın kuzey yamaçlarında

Ecem ve Ada'nın aileleri yaşadıkları kente yakın bir tatil beldesine gittiler. Tatil dönüşü Ecem ve Ada bu yerde geçirdikleri ilk günü, "Sabahleyin erken hareket ettik. Yaz mevsimi olmasına karşın burada havalar yeni ısınmaya başlamıştı. Otele vardığımızda sis henüz dağılmamıştı. Bitkilerin üzerinde çiy damlacıkları vardı. Öğleye doğru hava ısındı ve sis dağıldı. Öğleden sonra gökyüzünde tek tük bulutlar görüldü. Akşama doğru kuvvetli bir rüzgâr ve peşinden siyah bulutlar belirdi. Şimşek ve gök gürültüsünden sonra yağmur damlacıklarının düşmesi gecikmedi. Otele girdiğimizde sağanak çoktan başlamıştı." sözleriyle anlattılar.

Buna göre, bu tatil beldesinin aşağıdakilerden hangisinde yer alması beklenir?

- A) Çukurova'da
- B) Çandarlı Körfezi'nde
- C) Bolu Dağları'nda
- D) Gelibolu Yarımadası'nda
- E) Datça Yarımadası'nda

Gündüz ısınan karalar, gece ışıma yoluyla enerji kaybeder. Bu kayıp her yerde aynı oranda olmaz. Yükseltinin fazla olduğu alanlarda, havanın yoğunluğu ve su buharı daha az olduğu için alçak alanlara göre enerji kaybı daha çok olur.

Buna göre aşağıdaki il merkezlerinden hangisinde, geceleri enerji kaybı diğerlerine göre daha fazladır?

- A) Manisa
- B) Sivas
- C) Konya
- D) Çorum
- E) Kırşehir

Aşağıdakilerden hangisi, yağışın Türkiye'deki dağılışına etki eden bir faktör değildir?

A) Üç tarafının denizlerle çevrili olması

Kuzey kesimlerinde akarsu ağının daha sık olması

C) Ortalama yükseltinin batıdan doğuya doğru artması

D) Kuzey ve güneyde kıyıya paralel uzanan dağların bulunması

E) Genel itibarıyla yüksek ve engebeli bir görünüme sahip olması

Türkiye’de Karadeniz ikliminin etkili olduğu kıyı kesimlerindeki bakım koşulları, yağış bakımından önemli farklılıkların ortaya çıkmasına neden olur. Örneğin, Doğu ve Batı Karadeniz kıyı kesiminde kuzeybatıya bakan yamaçlar daha fazla yağış alırken kuzeydoğuya bakan orta kesimler daha az yağış almaktadır.

Kıyı kesimlerinde bu durumun ortaya çıkmasında aşağıdakilerden hangisinin etkisi daha fazladır?

- A) Ortalama sıcaklığın
- B) Basınç merkezlerinin
- C) Dağların yükseltisinin
- D) Hava kütlelerinin yönünün
- E) Yamaç eğim değerlerinin

Aşağıdaki haritada ocak ayında bir öğrencinin seyahat ettiği şehirler ve bu seyahatin rotası numaralandırılarak gösterilmiştir.

Bu öğrencinin seyahat ettiği şehirlerden hangi ikisi arasındaki rotada sıcaklık farkının daha fazla olması beklenir?

A) I

II

C) III

D) IV

E) V

Bir bölgenin iklim özellikleri ile bu bölgedeki bitki örtüsü arasında yakın bir ilişki vardır. Karasal iklimin en büyük özelliği, yaz-kış ve gece-gündüz arasındaki sıcaklık farkının fazla olması, kışların çok soğuk geçmesi ve kar yağışının fazla olmasıdır.

Türkiye’de bu iklimin egemen olduğu alanlarda aşağıdaki bitkilerden hangisinin yetişmesi beklenmez?

A) Karaçam

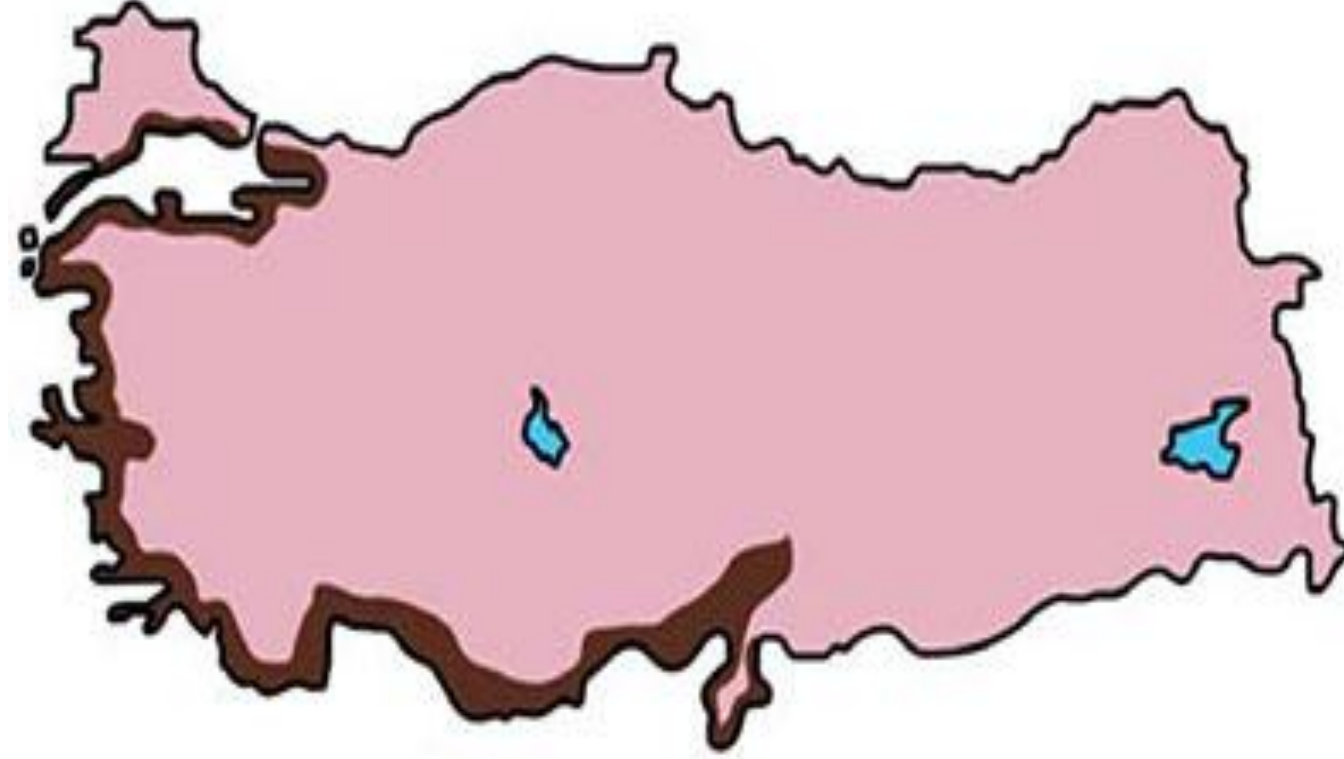
B) Meşe

C) Ardıç

Sıgla

E) Kavak

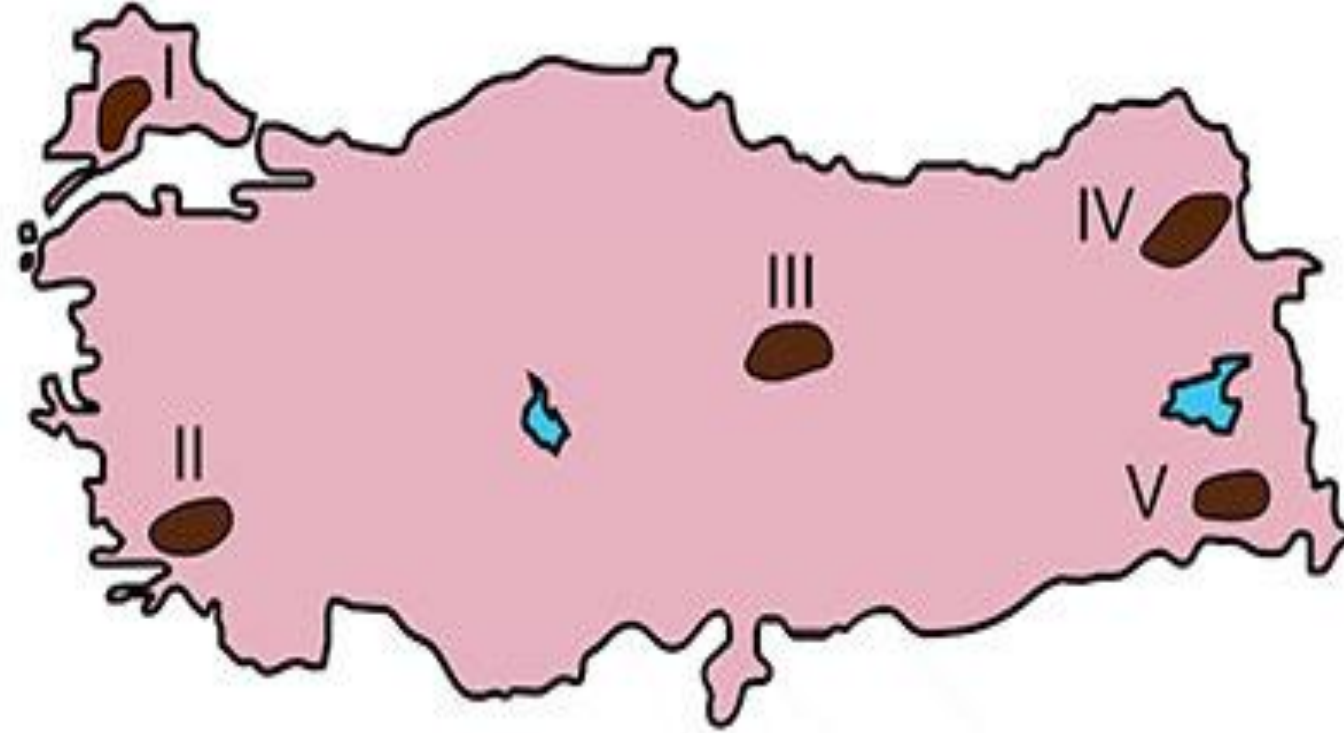
Aşağıdaki haritada maki bitki örtüsünün Türkiye'deki dağılışı koyu renkle gösterilmiştir.

Belirtilen alanların coğrafi özellikleri dikkate alındığında, bu bitki örtüsünün yetiştirme koşullarıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi kesinlikle doğrudur?

- A) Özellikle yaz aylarında bol yağış istemektedir.
- B) Don olaylarının görüldüğü yerlerde yetiştirilmemektedir.
- C) Akdeniz iklim koşullarının etkili olduğu alanlarda yetiştirilmektedir.
- D) Sadece terra-rossa topraklarda yetiştirilmektedir.
- E) Yükseltinin 500 m'yi geçtiği yerlerde yetiştirilmemektedir.

Aşağıdaki haritada bazı alanlar numaralandırılarak koyu renkle gösterilmiştir.

Bu alanların hangisinde yaz yağışlarının oranı diğerlerine göre daha fazladır?

A) I

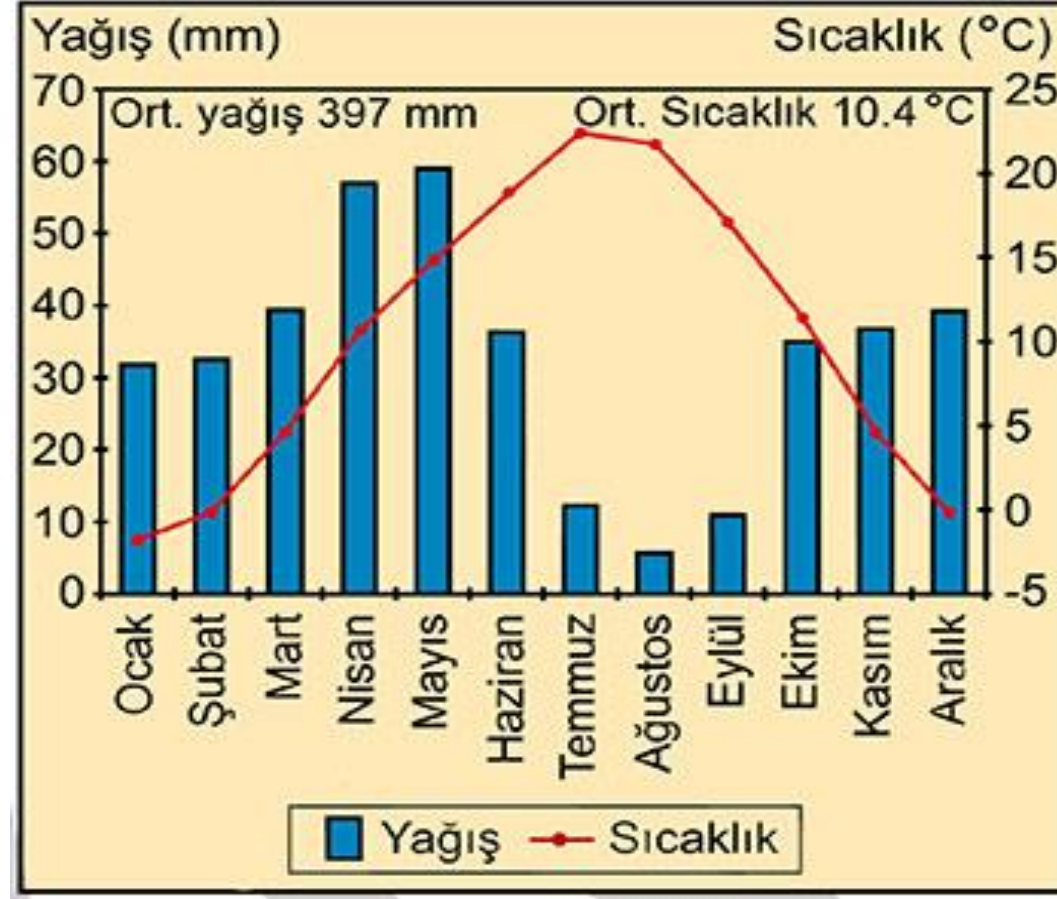
B) II

C) III

IV

E) V

Aşağıda, Türkiye’de bir il merkezine ait yıllık ortalama yağış ve sıcaklık grafiği verilmiştir.

Grafikteki bilgiler dikkate alındığında bu il merkezinin aşağıdakilerden hangisi olduğu söylenebilir?

- A) Kayseri
- B) Şanlıurfa
- C) Erzurum
- D) Bursa
- E) Ardahan

ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME

BOŞLUK DOLDURMA

Ülkemizde doğuya gidildikçe sıcaklığın azalmasında**yükselti**..... faktörü etkilidir.

Ilıman karasal iklimde en fazla yağış**ilkbahar**....., en az yağış yazın düşer.

Ülkemizde temmuz ayında en yüksek sıcaklıklar enlem, karasallık ve güneyden gelen sıcak hava akımlarının etkisiyle**Güneydoğu Anadolu'da**... yaşanmaktadır.

Ülkemizin mutlak konumuna (orta kuşak) bağlı olarak farklı özellikteki hava kütlelerinin karşılaşma alanlarında**cephesel**..... yağışlar oluşur.

Karasal iklim bölgesinin doğal bitki örtüsü ilkbahar yağışları ile yeşerip, yaz kuraklığında kuruyan otlardan oluşan**bozkırdır**.....

DOĞRU-YANLIŐ

Okyanus akıntılarının Türkiye iklimi üzerinde etkisi yoktur.

Ülkemizde enlem faktöründen dolayı genel olarak güneyden kuzeye doğru gidildikçe sıcaklık artmaktadır.

Ülkemizde kışın etkili olan Sibirya termik yüksek basıncı kuzeyden ve kutup yakınlarından geldiği için soğuk karakterlidir.

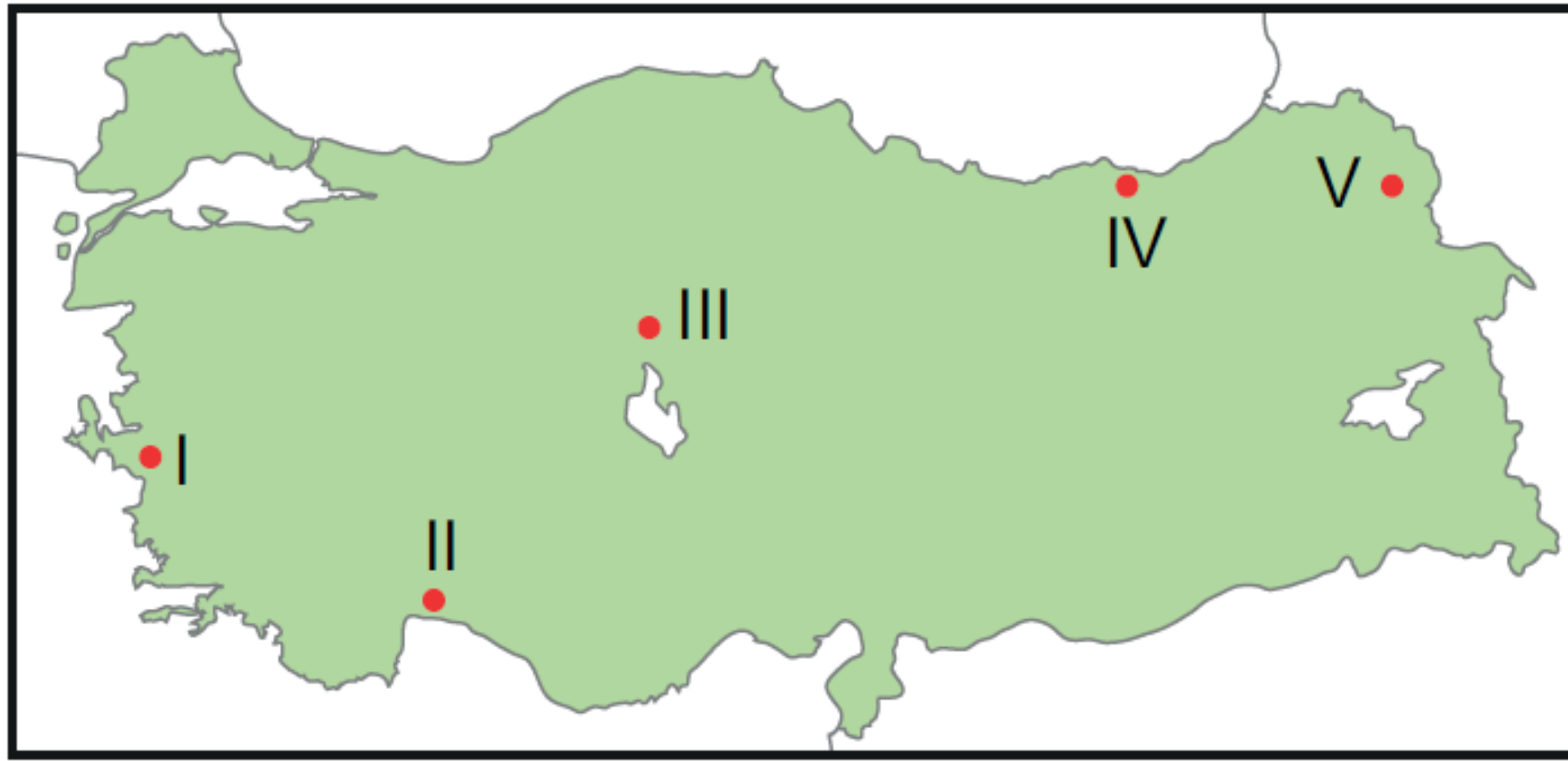

Ege ve Akdeniz kıyılarında en yağışlı mevsim kış, en kurak mevsim yazdır.

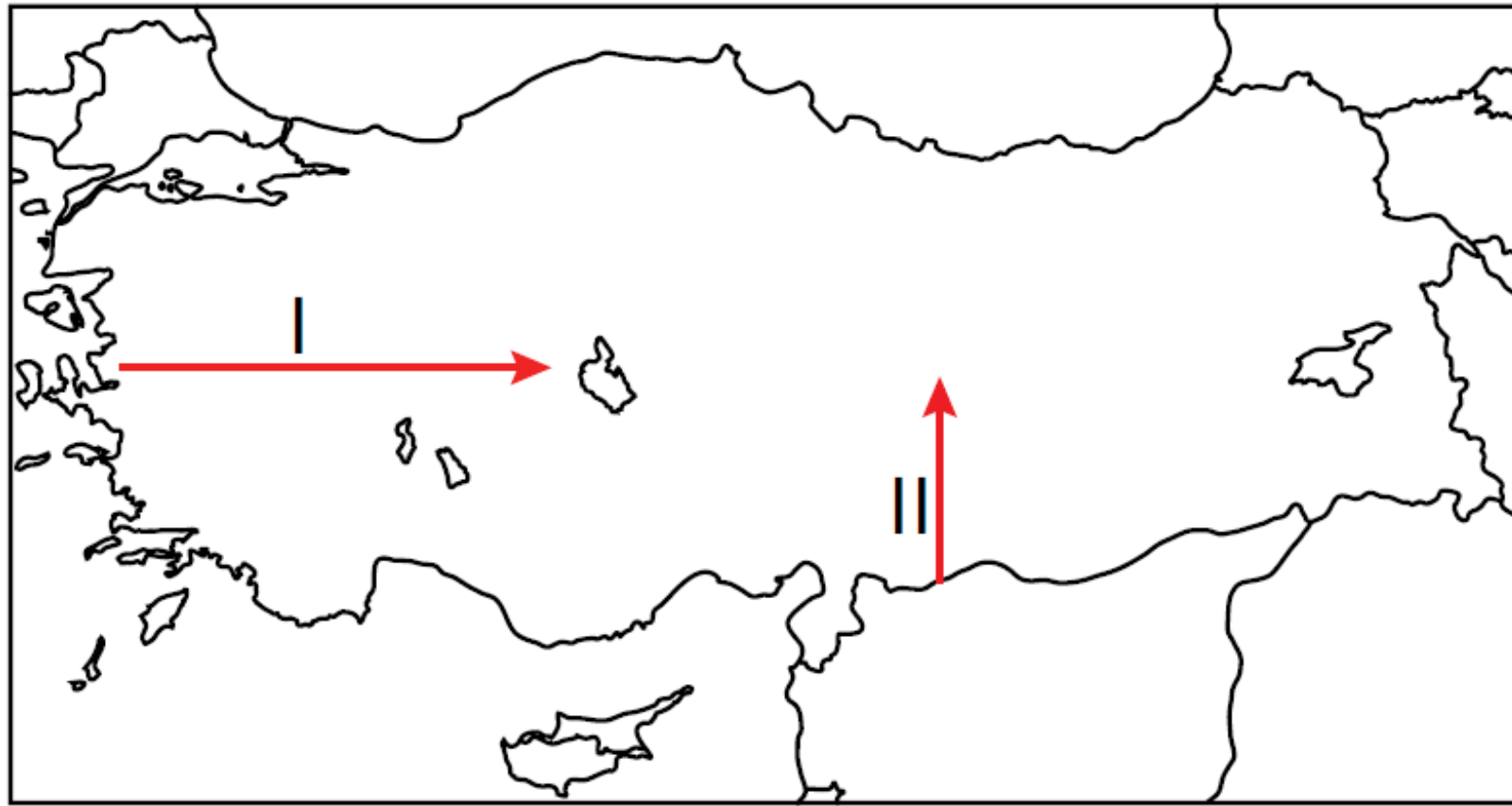
Poyraz, güneydoğudan eser ve ulaştığı yerlerde sıcaklığı, buharlaşmayı, kuraklığı artırır.

1) Haritada numaralandırılarak verilen yerlerin iklim özellikleri hakkında aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) I numaralı yerde oluşan yağışların tümü orografik oluşumludur.
- B) Yıllık ortalama sıcaklık değeri en yüksek olan yer II numaralı yerdir.
- C) Verilen yerlerden iki tanesi Akdeniz İklim Bölgesi'nde yer almaktadır.
- D) Kış sıcaklık ortalaması en düşük olan yer V numaralı yerdir.
- E) Yıllık yağış miktarı en fazla olan yer IV numaralı yerdir.

Harita üzerinde gösterilen oklar yönüne doğru gidildiğinde ortalama sıcaklık değerleri genel olarak azalmaktadır.

2) Bu durumun temel nedeni aşağıdakilerden hangisinde verilmiştir?

I

- A) Yükselti
- B) Enlem
- C) Yükselti
- D) Karasallık
- E) Denizellik

II

- A) Rüzgarlar
- B) Denizellik
- C) Enlem
- D) Yükselti
- E) Yükselti

Ülkemizde özellikle kış mevsiminde daha fazla etkili olmaktadır. Bu mevsimde Rusya ve Sibirya üzerinden ülkemize soğuk hava taşıyıp sıcaklığın belirgin olarak düşmesine sebep olmaktadır.

3) Yukarıda özellikleri verilen yerel rüzgar hangisidir?

A) Karayel

B) Samyeli

C) Lodos

D) Yıldız

 Poyraz

Deniz üzerinden gelen hava kütlesinin bir dağ yamacı boyunca yükselmesi sonucu oluşan yağışlara orografik yağış denilmektedir.

4) Aşağıda verilen şehirlerin hangisinde orografik yağışların görülmesi beklenmez?

A) Zonguldak

B) Trabzon

C) Artvin

Konya

E) Sinop

- Ocak ayı sıcaklık ortalaması 0 °C nin altındadır.
- En fazla yağış yaz aylarında görülmektedir.
- Kış yağışları genelde kar şeklinde görülmektedir.

Yukarıda özellikleri verilen iklim tipinin;

- I. Erzurum ve çevresi,
- II. Muğla ve çevresi,
- III. Hatay ve çevresi

5) Verilen yerlerin hangilerinde etkili olduğunu söylemek mümkündür?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

KAYNAKLAR

MEB Coğrafya 9
Ders Kitabı, 2017

Yazarlar

İsmail ÖZDOĞAN
Kenan TÜRKEZ
Mutlu KARAKOÇ

MEB Coğrafya 9
Ders Kitabı, 2018

Yazarlar

Bahaddin ŞAHİN
Mahmut Alper KOÇAK
Ali KIRAY
Dr. Aynur TOSUN